

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว โครงการ ศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางสาวสิริพร นาคแก้ว

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) ส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรัทศน์ อินทรคัมพร	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ราไพพรรณ อภิชาติพงษ์ชัย	กรรมการ
นายพงษ์พันธ์ นันทขว้าง	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยทางจิตวิทยา กับการดำเนินงานของกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว โครงการศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนจังหวัดเชียงใหม่และเพื่อศึกษาปัญหา แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว โครงการศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือสมาชิกกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว โครงการศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 180 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าทดสอบไคสแควร์

ผลการวิจัยพบว่า การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีของกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวฯ ส่วนใหญ่ มีการปฏิบัติตามการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีในระดับสูง มีการกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีของกลุ่มผ่านศูนย์ฯ และมีการเข้าร่วมรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีตามโครงการฯของกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวฯในระดับต่ำ

จากผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์และหลักการดำเนินงานตามโครงการฯ และการเข้าร่วมผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวในโครงการฯ มีความสัมพันธ์กับการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี ประสบการณ์ในการทำนา ประสบการณ์ในการฝึกอบรม รายได้จากผลผลิตข้าว รายได้จากการจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี รายได้รวมของครอบครัว จำนวนครั้งที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว การได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตตามโครงการฯ ในด้านความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์และหลักการดำเนินงานตามโครงการฯ มีความสัมพันธ์กับการกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี ส่วนอายุ ประสบการณ์ในการฝึกอบรม พื้นที่ปลูกข้าว ผลผลิตรวม รายได้จากผลผลิตข้าว รายได้นอกภาคการเกษตร จำนวนครั้งที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว และการเข้าร่วมผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวในโครงการฯ มีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี

ปัญหาอุปสรรค ในการดำเนินงานของกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโครงการศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน คือ มีฝนตกในช่วงเก็บเกี่ยวข้าวและมีน้ำท่วมขัง ขาดงบประมาณ คุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าวต่ำ และขาดการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่

แนวทางแก้ไข คือ ภาครัฐควรสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดีให้กับศูนย์และศูนย์ฯ ต้องใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพในการผลิต

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย คือ เจ้าหน้าที่เกษตรกรควรให้คำแนะนำข้อมูลข่าวสารแก่เกษตรกร และมีการวางแผนการดำเนินงานที่ดี

Thesis Title	Factors Affecting Operation of Rice Seed Producer Group for Extension and Community Rice Seed Multiplication Center Project, Chiang Mai Province	
Author	Miss Siriporn Nakkaew	
Degree	Master of Science (Agriculture) Agricultural Extension	
Thesis Advisory Committee	Asst. Prof. Dr. Wallratat Intaruccomporn	Chairperson
	Assoc. Prof. Rampaipan Apichatpongchai	Member
	Mr. Pongpan Nanthakwang	Member

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the relationship between personal characteristics, economic, social, and psychological factors and the operation of Rice Seed Producer Group for Extension and Community Rice Seed Multiplication Center Project, ChiangMai Province and to investigate the problems, solutions, and recommendations for the operation of Rice Seed Producer Group.

The samples used in this study were 180 members of Rice Seed Producer Group for Extension and Community Rice Seed Multiplication Center Project, ChiangMai Province The data were collected by using questionnaires. Statistical techniques used were percentage, mean, minimum, maximum, standard deviation, and Chi -square Test .

From research finding, it was found that the productions of good rice seed by the Rice Seed Producer Group mostly followed the practice of good rice seed production very well. The spread of good rice seed of the group mostly were distributed through Extension and Community Rice Seed Multiplication Center. As for the participation in training session on technology in good rice seed production, according to the project, was low.

From hypothesis testing, it was found that the understanding of main objective and principle of operation according to the project, the participation level in the project's rice seed production program related to the rice seed production output; experiences in farming, experiences in training, income from gross product, income from selling good rice seed, gross family income, accessibility to the news related to rice seed production, the support in the project from the government. Furthermore the understanding of main objective and principle of operation according to the project related to the distribution of good rice seed with good strain, age, experiences in training, the amount of farming area, gross product, income from gross product, income outside agriculture part, accessibility to the news related to rice seed production. Finally participation in produce rice seed according to the project correlated to participation in training session on rice seed production technology.

The obstacles of the group were the problem during harvesting season and flooding, lack of money to invest insufficiencies of budget, low raining quality of rice seed and insufficiency supporting from officers.

The solutions were government sector should be supporting high quality of rice seed to Community Rice Seed Multiplication Center, and the center should be used the high quality of rice seed for the process.

The recommendation from the research were the officer should give advice and more information to the farmers. And also them to useful knowledge and current news. As have a well-laid plan for the operation.